

Marie-Josée Comello

'Das Ganze ist das Unwahre' -naar Theodor Adorno-

Fragmentatie is de rode draad in het werk van Marie-Josée Comello, waar klei en porselein fijne materialen voor zijn omdat ze makkelijk te snijden en samen te voegen zijn. Ook lijkt keramiek 'kapot' als je het laat vallen na de stook. Voor Marie-Josée zijn dat momenten waarop nieuwe verhalen beginnen. "Al tijdens mijn opleiding was ik daar, in eerste instantie onbewust, mee bezig. Tijdens experimenten fragmenteerde ik en wat overbleef, begon een nieuw leven en was voor mij veel interessanter. Een afbeelding of beeld was veel fascinerender als het verzaagd, versneden of verknipt werd. Dat werd zo'n veelomvattend element dat ik het als concept oppakte. Het heeft zich later bijvoorbeeld ontwikkeld in onvolledige gietingen."

DOOR BARBARA BUNSKOEK

"We willen ons altijd verhouden tot onze omgeving, bewust dan wel onbewust. Het biedt ons niet alleen herkenning, maar vooral stabiliteit en controle. Onderzoek naar ons verleden en onze toekomst biedt ons kennis; we onderzoeken, analyseren, restaureren en archiveren om onszelf in staat te stellen onze plaats in tijd en ruimte te begrijpen. Het is ons streven naar volledigheid, een punt dat we nooit zullen bereiken maar wel steeds aanhangen." Het onderzoek van Marie-Josée Comello (Heerlen, 1964) gaat over het verstoren van deze volledigheid in kennis, startend vanuit de fascinatie voor het fragment. Nieuwsgierig naar afwezigheid, de nimmer voltooide verhalen en niet minder naar de leegte die een fragment in zich draagt. "In dit gebied, dat ik ook wel 'niemandsland' noem, zoek ik naar de grens tussen het bekende en het onbekende. Een dunne lijn,

ook wel het heden genoemd. Oftewel zoals Theodor Adorno (1903-1969) het in zijn *Minima Moralia* omschreef: 'Das Ganze ist das Unwahre'."

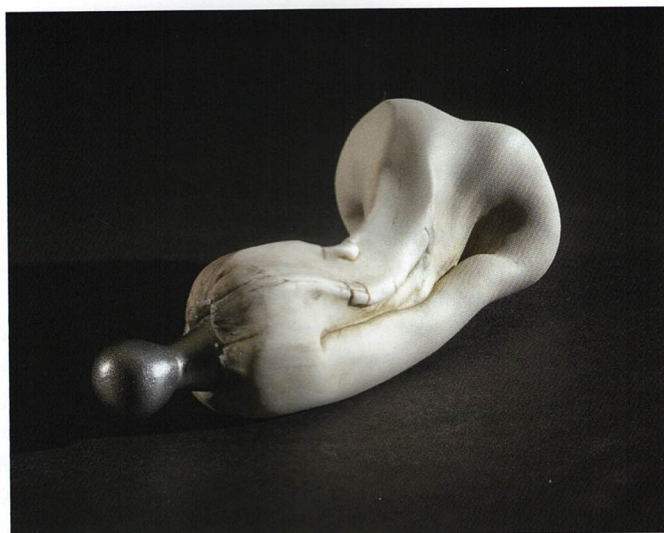
LOKVOGEL

Hoewel ze tegenwoordig ook met klei experimenteert, werkt Marie-Josée veel met porselein. "Ik kan in porselein verfijnder werken dan in klei. Porselein met haar sierlijk en vooral fragiel uiterlijk lijkt een tegenhanger van morbiditeit, intense pijn en abruptheid. Steeds verankerd in deze continue dialoog is ze als een verontrustende dualiteit tegelijkertijd verbonden in een oneindige solidariteit waarin haar verschijning als verleider raakt aan de essentie tussen weten en niet weten. Mensen hebben mijn keuze voor porselein ook weleens als 'lokvogel' benoemd. Ik vind dit wel een passende term."

De subtiele suggestiviteit waar Marie-Josée veelal naar op

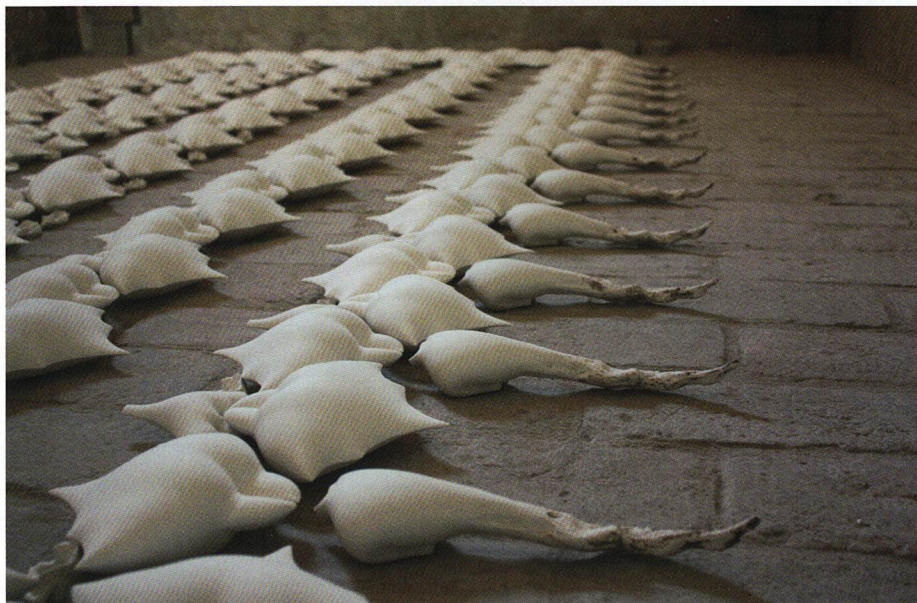

Marie-Josée Comello, uit de serie *You seem familiar*, 2016-2019; porselein, autolak; h. 10 x 32 x 12 cm. Foto Eric Smeets

Marie-Josée Comello, uit de serie *You seem familiar*, 2016-2019; porselein, autolak; h. 10 x 32 x 12 cm. Foto Eric Smeets

Marie-Josée Comello, *Il Tappeto*, 2012; porselein, oxides; h. 5,5 x 445 x 200 cm; rechts detail. Foto's Marie-Josée Comello

zoek is, vraagt om verfijning. "Veel keramisten zien het witte, doorschijnende karakter van porselein als een doorslaggevende factor waarom ze gefascineerd zijn door dit materiaal. Voor mij geldt dat niet. Gedurende een periode heb ik zelfs bewust mijn werk niet hoog gestookt. Hierdoor kreeg het juist meer een crèmekleur die het beste aansloot bij het werk. Verder vind ik het een hardnekkig, eigenzinnig materiaal waar ik een haat-liefdeverhouding mee heb. Dat past wel bij mij. Het intrigeert."

HET WERKPROCES

Ideeën voor nieuw werk worden gevormd als Marie-Josée ergens door getriggerd wordt. "Dat kan echt van alles zijn zoals muziek, een verhaal, een film, een nieuwsgierigheid die mijn fantasie prikkelt. Het kunnen net zo goed gesprekken zijn met andere mensen of lange wandelingen die mij input geven. Vaak zoek ik dan meer aanknopingspunten en lees ik veel. De 'waarom vragen' zijn dan het meest interessant. Ik verzamel graag. Alles wat mij interessant lijkt, verzamel ik dan om mij heen en leg er een soort archief van aan, van gevonden voorwerpen, schetsen, hersenspinsels, stukken tekst, foto's en meer. Zo groeit het werk steeds een beetje meer. Ik doorloop geen vaststaand traject."

Marie-Josée werkt veel met mallen. De moedervorm voor deze mallen bouwt ze veelal op door gips te gieten in latex geprepareerde vormen, in pantykousen en allerlei andere voorbijkomende dingen die ze interessant vindt. Hier voegt ze vaak andere materialen aan toe. Nadat het gips is uitgehard versnijdt en verzaagt ze het en assembleert ze het eventueel. Als ze het een interessante vorm vindt, begint het maken van de mal van deze vorm.

"Als de mal eenmaal klaar en goed droog is, kan ik gieten. Vaak begint hierna ook weer het proces van samenstellen; gegoten vormen voeg ik samen of versnijdt ze nadat ze uit de mal komen en assembleer ze weer opnieuw. Soms gebruik ik een mal misschien maar twee keer als het werk erom vraagt, in andere gevallen – zoals in mijn grotere werk – gebruik ik een mal vaak veertig keer. Glazuur gebruik ik zelden. Als ik kleur gebruik moet het iets toevoegen. Zo gebruik ik soms deels autolak. Het metaalachtige uiterlijk dat samengaat met de botachtige uitstraling die het porselein heeft, vindt

ik interessant. Ik probeer hier weer op die dunne scheidslijn te zitten. De lijn tussen weten en niet weten; wat zie ik daadwerkelijk, kan ik mij de vorm toe-eigenen?"

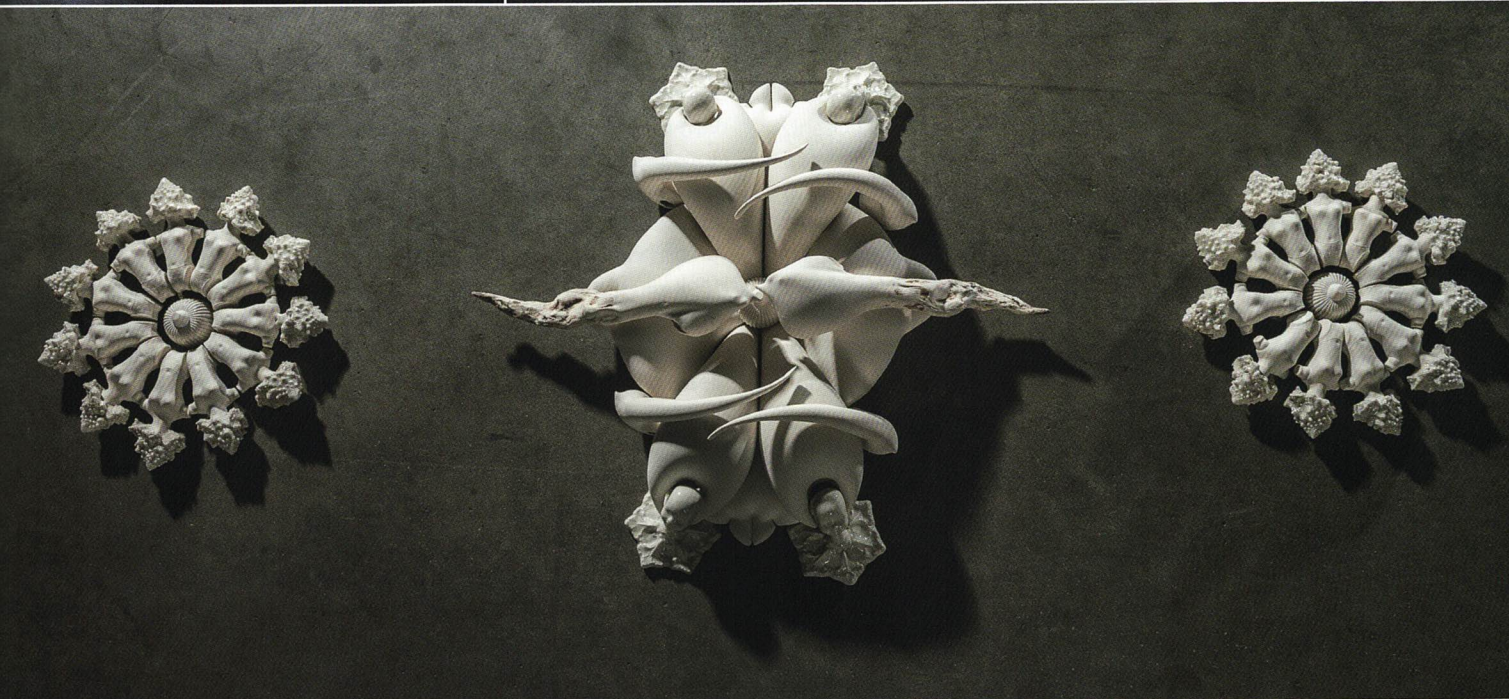
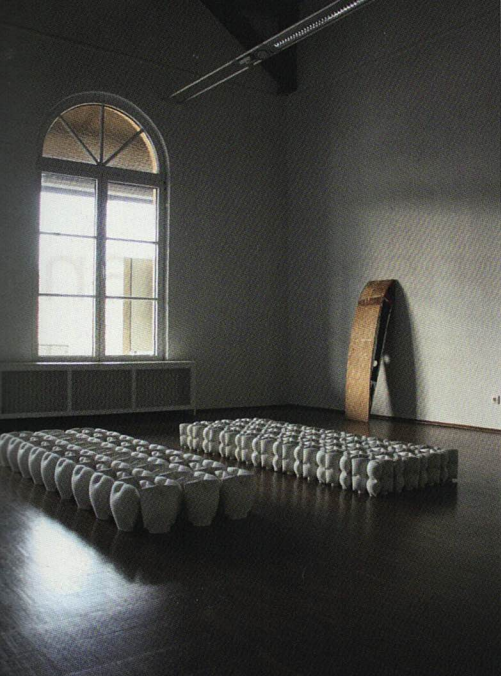
Een goed voorbeeld van deze filosofie in het werk *ETA 24.06*. *ETA* is een afkorting uit de luchtvaart en betekent 'Verwachte aankomsttijd'. *ETA 24.06* verwijst naar een fictieve aankomsttijd. "Ik ben geïnteresseerd in de 'tussentijd' of 'niemandslaan', het moment tussen waken en slapen, de schemerzone tussen dag en nacht. Het verwijst naar ons onvermogen om de tijd vast te houden, naar hetgeen ongrijpbaar is als je het wilt vastpakken."

ONTWIKKELING

Op dit moment ontwikkelt het werk van Marie-Josée Comello zich in een verdere richting. "Ik ben nog heel veel aan het onderzoeken en experimenteren, maar kort gezegd komt het erop neer dat het werk waar ik me op wil gaan richten minder resultaatgericht is en meer procesgericht. De grondstoffen voor porselein komen van overal over de wereld vandaan. Ze hebben reeds vele kilometers afgelegd voordat ik ermee aan de slag ga. Vervolgens is na de stook een bestaan van zo'n 25.000 jaar niet ondenkbaar in de keramiek. Door deze wetenschap ben ik anders naar mijn werk en mijn grondstoffen gaan kijken en een zoektocht gestart naar grondstoffen die ik lokaal kan delven. Deze andere benaderingswijze gaat veel meer over de verhouding die ik als kunstenaar heb tot mijn materiaal. Deze zoektocht is veel meer het werk zelf geworden. Mijn werk richt zich meer en meer op het materiaal zelf en de manier waarop we in het algemeen omgaan met onze grondstoffen in deze Antropocene tijd en minder op resultaatgericht werk. Mijn zoektocht naar het onbestemde blijft. Op de scheidslijn van betekenissen is het stil."

Werk van Marie-Josée Comello is te zien in de tentoonstelling *Liefde Lijden Lust - Passie in keramiek* in Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen.

Liefde Lijden Lust - Passie in Keramiek. Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen, Kasteellaan 8, NL-5932 AG Tegelen, +31 (0)77-3260213; info@tiendschuur.net | Open di t/m zo 11.00-17.00 uur. Van 24 september 2021 t/m 16 januari 2022. www.tiendschuur.net

Marie-Josée Comello, linksboven: *ETA 24.06, 2020*; vloerinstallatie; porselein; h. 20,5 x 200 x 90 cm | houten vliegtuigvleugel h. 28 x 170 x 45 cm. Foto Marie-Josée Comello | rechtsboven: uit de serie *I told you we had something in common*, 2016; porselein, oxides, autolak; h. 9,5 x 115 x 28 cm. Foto Eric Smeets | midden: *Girl in blue*, 2016; detail vloerinstallatie; porselein, gedeeltelijk geglaazuurd, oxides; h. 13 x 340 x 49 cm. Foto Eric Smeets | linksonder: *Where we are*, 2019; porselein, oxides; h. 12 x 11 x 16 cm. Foto Photostique - Peter Mullenders | rechtsonder: *I am not my Sister*, 2016; detail wandinstallatie; porselein, gedeeltelijk geglaazuurd, autolak, decals, spijkers, elastiek, metalen spreidpluggen; h. 105 x 605 x 7,5 cm. Foto Eric Smeets